

ULKOASIAINMINISTERIÖ
Kansalaispalvelut
KPA-20 Karoliina Hyttinen

LAUSUNTO

HEL7M0694-12

14.04.2014

Sisäministeriö
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

MÄÄRÄÄIKÄ: 2.5.2014

SISÄMINISTERIÖ

15. 04. 2014

INRIKESMINISTERIET

hare@intermin.fi
kvy@intermin.fi

Viite

Sisäministeriön lausuntopyyntö 21.3.2014

Asia

Lausunto: Hallituksen esitys laiksi sisäasioiden rahastoista

Sisäministeriö on pyytänyt ulkoasiainministeriön lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sisäasioiden rahastoista. Euroopan unioni rahoittaa sisäasioiden ohjelmakaudella 2014 – 2020 vapauden, turvallisuuden ja oikeuden sisärajoittaman alueen kehittämistä. Rajoitus ohjataan jäsenvaltioille turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta sekä sisäisen turvallisuuden rahastosta. Sisäisen turvallisuuden rahasto jakautuu ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevaan rahoitusvälineeseen sekä poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen. Näistä ulkoasiainministeriön toimialalla keskeinen rahasto on ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskeva rahoitusväline. Ulkoasiainministeriön edustaja on osallistunut sisäasioiden rahastoja koskevaa lakiehdotusta valmistelleeseen työryhmään.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jolla pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut kansallisten ohjelmien hallinnointia koskevat vaatimukset. Laissa säädettäisiin kansallisten ohjelmien ja kansallisten toimeenpano-ohjelmien valmistelusta, hyväksynnästä, hallinnoinnista ja yhteensovittamisesta, toimivaltaisista viranomaisista, sisäasioiden rahastojen varoista myönnettävän tuen edellytyksistä ja ehdoista, tuen hakemiseen, myöntämiseen ja maksamiseen liittyvistä menettelyistä sekä tuen valvonnasta. Laki sisältäisi säännökset myös tietojärjestelmästä, jota käytettäisiin kansallisten ohjelmien hallinnointiin, sekä ohjelmien hallinnointiin ohjattavasta teknisestä avusta.

Lakiehdotuksessa rahastojen hallinnointia on pyritty keventämään aikaisemmalla ohjelmakaudella noudatetusta hallintomenettelystä, joka oli koettu raskaaksi ja osin epätarkoituksenmukaiseksi. Esimerkiksi vuosittaisista ohjelmista luopuminen ja sähköiseen hakujärjestelmään siirtyminen vähentävät ja helpottavat hallinnointia.

Lain 13 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että tukea voidaan myöntää hakemuksen vireille tulon jälkeen syntyneisiin kustannuksiin. Ulkorajarahaston edellinen ohjelmakausi päättyi 31.12.2013. Käytännössä

uusia hakemuksia voitaneen jättää vireille vasta alkuvuonna 2015, mikä tarkoittaisi sitä, että vuoden 2014 aikana alkaneisiin hankkeisiin ei voitaisi hakea rahoitusta sisäisen turvallisuuden rahastoista.

Rahastojen yhteisiä säännöksiä koskevan horisontaaliasetusluonnoksen 17 artiklassa säädetään yleisistä tukikelpoisuusperiaatteista. Asetusluonnoksen mukainen pääsääntö on, että tukea voitaisiin myöntää erityisasetusten nojalla, jos menot ovat aiheutuneet tuen saajalle ja tuen saaja on maksanut ne 1.1.2014 – 31.12.2022 välisenä aikana, kuten hallituksen esitysluonnoksen 13 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan. Yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan myös EU:n varainhoitoasetuksen 130 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan avustusta voidaan myöntää jo aloitettuun toimintaan, jos tuen hakija voi osoittaa, että toiminta oli aloitettava ennen avustussopimuksen allekirjoittamista tai avustuspäätöksen tiedoksiantoa. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että rahoitettavat kustannukset eivät kuitenkaan saa pääsäännön mukaan olla aiheutuneet ennen hakemuksen jättöpäivää. Varainhoitoasetuksen 130 artiklan 1 kohdan mukaisesti tästä pääsäännöstä voitaisiin kuitenkin poiketa muun muassa perussäädöksessä säädetyissä asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa.

Ulkoasiainministeriö esittää, että edellisen rahastokauden päättymisen 31.12.2013 ja uuden rahastokauden ensimmäisen hakumahdollisuuden välinen aika katsottaisiin tällaiseksi perustelluksi poikkeustapaukseksi. Ulkoasiainministeriö ehdottaa hallituksen esityksen luonnokseen siirtymäsäännöstä, jonka perusteella olisi mahdollista hakea rahoitusta 31.12.2013 jälkeen, mutta ennen uuden rahastokauden ensimmäistä hakumahdollisuutta alkaneisiin hankkeisiin.

Muilta osin ulkoasiainministeriöllä ei ole huomautettavaa hallituksen esitysluonnokseen. Ulkoasiainministeriö pitää ehdotettua lakia sisäasioiden rahastoista kannatettavana ja tarpeellisena.

Yksikön päällikkö,
ulkoasiainneuvos

Päivi Blinnikka

Lainsäädäntösihteeri

Karoliina Hyttinen

Liitteet